

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXIII. Argumentum. Examinatur, & resolvitur, quanto tempore possit differri Baptismus tùm infantium, tùm adultorum? Eruditiones variæ de tempore baptizandi infantes, nec non variæ Synodales ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

Quartò; Igitur cum S. Joannes venisset de deserto, & prædicando penitentiam baptizaret, ⁷ exhibat ad eum Ierosolyma, & omnis Judæa, & omnis regio circa Jordanem; Matth. 5. Sed dubitatur, an Præcursor Baptista circumiret vicos, & Civitates prædicando? nam scribit S. Marc. cap. 6. 20. Quod Herodes audito Joanne multa faciebat, & libenter illum audiebat. Non est autem verisimile, Herodem voluisse ad desertum ire: quare sequitur dicendum, quod S. Joannes accesserit pluries ad ejus Palatium. Ita opinatur Monachus Hist. Sacr. lib. 2. cap. 1. num. 3. præcipue motivo charitatis, ut Herodem ab incestuosis Herodiadis amplexibus revocaret. At Barradius tom. 2. lib. 1. cap. 1. tenet, curiositate motum Herodem adire non recusasse usque Jordanem, ut videret Joannem, illumque audiret. Quidquid sit de superbo Herode, certum est de Humilitate Redemptoris nostri JESU CHRISTI id, quod scribit Evangelista Matthæus cap. 3. 13. Tunc venit JESUS a Galilæa in Jordanem ad Joannem, ut baptizaretur ab eo; & quamvis Joannes tenuerit dicens, Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me? baptizatus fuit; deinde cœli aperti, & Spiritus Sanctus in specie columbæ descendit, & vox patris audita est Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui. Dominus JESUS compleverat tunc trigésimum ætatis suæ annum, ac per dies tredecim inceperat trigésimum primum: siquidem baptismum suscepit sexta die Januarii quinto mense prædicationis Sancti Joannis, ut ex Card. Baron. notat Torniel. ad ann. 4081. num. 3. 4. & 5. Ricciol. in Chronol. Reform. lib. 8. cap. 6. num. 8. Et novissimè Emanuel à Schelstrate Bibliotheca Vaticana præfectus in antiquit. Eccles. Dissert. Prima cap. 3. art. 1.

His prænotatis, devenientes ad resolutionem Quæsti, retulerunt inter Baptismum Sancti Joannis, & nostrum duodecim differentias sequentes.

1. Baptismus S. Joannis non erat Sacramentum.
2. Non erat institutus à Christo, sed à Joanne ex Divina inspiratione.
3. Non conferebatur in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; sed in nomine venturi Messia.
4. Non debebat originale.
5. Non imprimebat characterem.
6. Non conferebat gratiam sanctificantem ex opere operato.
7. Baptizabantur à Joanne solum adulti.
8. Baptizati hoc baptismo erant rebaptizandi baptismo Christi.
9. Baptismo Joannis non baptizabantur fœminæ, sed mares tantum.
10. Illius baptismi nullus alius minister fuit præter Joannem.
11. Baptismus Joannis non erat necessarius necessitate mediæ, neque præcepti, sed ex consilio.
12. Non fuit perennis sed cessavit, cum S. Joannes fuit ab Herode detrusus in carcerem. Ita ex S. Bonaventura in 4. d. 2. q. 1. & 2. ex Ludolph. de Saxonia de Vita Christi part. 1. c. 19. ex Laymano libr. 5. tract. 2. cap. 2. n. 3. & 4. ex Bissio in Hierurgia Verb. Baptismus. §. 70. n. 18. & ex Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. Baptismi disp. 12. art. 7. per totum.

Et quia fuit etiam Quæsitum Qua forma utebatur S. Joannes baptizans? Pro responsione duæ relatæ sunt opiniones. Una Magistri sententiarum, & S. Thomæ, quos citat Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 25. Sect. 1. & Ludolph. de Saxonia de Vita Christi c. 19. docentium, formam fuisse, ego te baptizo in nomine Christi venturi; ut habetur in Actis Apost. cap. 19. in illis verbis: Joannes baptizavit baptismo Penitentia, dicens in eum, qui venturus esset post ipsum, ut Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

crederent. Altera Scoti, Durandi, Gabrielis, & Soti, quos citat, & sequitur Suarez ubi supra opinantium nullam verborum formam adhibitam in baptismo S. Joannis, & eò minus supra relatam; tum quia Pharisei non misissent interrogare Joannem, an ipse esset Christus? cum ex forma prædicta satis notum fuisset, ipsum non esse Christum; tum etiam quia Joannes adhibuisset eandem formam baptizando Salvatorem, & ea fuisset nimis incongrua; ut bene considerant præcitati DD. & Menoch. in Hist. Sacr. lib. 2. cap. 3. num. 1. nec non Bissius in Hierurgia in Verb. Baptismus cit. §. 70. num. 18.

DECISIO XXIII.

ARGUMENTUM.

Examinatur, & resolvitur, quanto tempore possit differri baptismus, tum infantum, tum adultorum? Eruditiones variae de tempore baptizandi infantes, nec non variae Synodales Constitutiones de eadem obligatione.

SUMMARIUM.

- 1 Pater quanto tempore possit differre baptismum filii sui?
- 2 Infantes baptizandi ex traditione Apostolica.
- 3 Baptismus alicubi certis anni temporibus tantum datus.
- 4 Paduæ cur per octavam Pasche Parochi non baptizent?
- 5 Octo diebus tantum differre licet baptismum parvulorum?
- 6 Synodales Constitutiones de sollicito baptismo infantium loquentes.
- 7 Moralists quando non est standum?
- 8 Lex Ecclesiastica obligat in conscientia, & sub pena peccati mortalis.
- 9 Episcopus an possit condere leges?
- 10 Adultus baptizandus quanto tempore differre possit baptismum?
- 11 Adultus baptizari non possunt sine licentia Episcopi.
- 12 Clinicus quis sit? Et cur sit irregularis?

PLacuit autem antequam procederent studiosi nostri Cleri ad declarandas species Sacramenti Baptismi, petere ab eis resolutionem duorum Casuum. Primus est:

Pater habens infantem baptizandum, expectare cupiens nobilem Patrinum, petit à Parocho per quot dies possit differre Baptismum pueri? Quæritur, quid Parochus respondere debeat?

Ante solutionem hujus casus reperi apud scribentes duo notatu digna. Unum, quod non defuerunt hæretici, tam ab initio Ecclesiæ, quam post ejus incrementum, qui negarunt, infantes esse baptizandos: ex eo, quia non possent fidei professionem facere; quam opinionem semper damnavit Ecclesia mandando, infantes baptizari, ut in Constit. Apostol. lib. 6. cap. 15. ibi, Baptizate quoque parvulos vestros, & educate eos in præceptis Dei. Et ex S. Dionisio de Eccl. Hierarch. cap. ult. ex S. Aug. Epist. 28. & 29. & Serm. 10. de Verb. Apost. Quocirca Origines lib. 5. cap. 6. ad Roman. dicit.

E

Eccle.

Ecclesia ab Apostolis traditionem suscepit, etiam parvulis baptismum dare. Et Concilium Melevitanum decrevit. Quod, qui parvulos recentes ab uberibus Matris baptizandos negat, anathema sit; ut refert Calalius de Veterib. Sacris Christian. Ritib. c. 5, pag. 36. & Menoch. in Oeconomica Christiana lib. 2, cap. 3, n. 1. ubi notat, hæreticos consuevisse, si quis moreretur sine baptismo, aliquem alium nomine mortui baptizare; quod de Marcionistis recitat S. Jo. Chrysost. hom. 40. super epist. 1. S. Pauli, & de Montanistis Salelles de S. Inquisitione tom. 2. lib. 3, cap. 6, n. 219, qui cap. 18, n. 226, refert, Munzerum hæreticum Anno 1524. suscitasse eandem hæresim docendo, non esse baptizandos infantes usque dum carent usu rationis; & n. 928 Michaelum Servetum pariter hæreticum ejusdem temporis voluisse, baptismum non esse dandum infantibus, sed expectandum annum trigessimum cujuscumque personæ, quorum hæreticorum demeritiam impugnat S. Bernard. serm. 66. super Cantic. & epist. 240. illamque anathemate percussit Sacrum Trident. Concil. Sess. 7. de Baptism. Can. 12. 13. & 14.

Alterum notabile est: quod etsi infantes ab Ecclesia semper fuerint ad Baptismi Sacramentum; nihilominus in aliquibus regionibus prævaluerat consuetudo, ut non nisi certis anni temporibus, (cessante periculo mortis) baptizarentur. Hinc Concilium secundum Matifonense (habitum Matifona, quæ est Urbs in Gallia Celtica, vulgò Massicon.) Can. 3. anno 586. dolet, quod Infantes penè per singulos dies baptizentur, ita ut vix duo, vel tres reperiantur in sancto Paschate baptizandi. Et Concilium Toletanum 17. tit. de Regula sanctæ fidei c. 2. prohibet, quemlibet baptizari in tota Quadragesima; adeo ut in ejus initio Episcopus sigillo suo claudat baptisterium, aperiendum in feria quinta Cæna Domini, cessante necessitate; & de his testatur Abbas Pompejus Sarnelli (nunc Episcopus Vigiliarum, vulgò Biseglia) in suis eruditissimis Ecclesiasticis, Neapoli typis impressis Anno 1686. epist. 31. quibus videtur conformis dispositio textus in cap. Duo tempora 12. de Consec. dist. 4. ubi S. Leo Papa jubet dari baptismum tantummodo tempore Paschæ, & Pentecostes; quamvis Glossa ibi delectet, esse intelligendum de baptismo solemniori adultorum; quod advertit etiam Petr. Gregor. In Syntagm. Jur. Univ. par. 1. lib. 2. nu. 17. & novissime Emanuel à Schelstrate Bibliothecæ Vaticanæ Præfectus de Antiqu. Eccl. in Catalog. & actis Romanor. Pontific. pag. 467. in fine. Cæterum præfata consuetudines fuerunt abrogatæ ex contrario usu, & ex constitut. 23. Eugenii Papæ IV. incipien. Cantate Domino de anno 1442. prid. Non. Febr. §. 13. quæ est in tom. 1. Bullarii Romani pag. 273, col. 2. Et quoniam dictæ consuetudines ut plurimum respiciebant reverentiam Ecclesiis Cathedralibus debitam, fuerunt pluribus in locis restrictæ ad solam hebdomadam majorem, ut legitur, decrevisse S. Carolum pro sua Ecclesia Metropolitana Mediolanensi in Concil. Provinc. 4. tit. Quæ pertinent ad Sacram. Baptism. §. Si quis. Et hinc esse potest, quod in hac Civitate Paduæ per totam Octavam Paschæ nulli Parocho licet baptizare infantes suæ Parochiæ, sed sunt deferendi ad Ecclesiam Cathedralē in obsequium præminentie ejus, & in memoriam antiquæ consuetudinis recipiendi baptismum in Sabbato sancto Paschæ, & Pentecostes in Ecclesia Cathedrali, quæ quidem consuetudo vigebat etiam hic Patavii, ut legitur in libro pervetusto

Reverendissimi Capituli De Ordine Divinorum Officiorum; in quo notatur, quod infantes in toto Quadragesima non baptizabantur; sed utique in die Sabbati Sancti, primum ab Episcopo, completa benedictione fontis, subinde ab Archipresbytero in ejusdem Episcopi levamen.

His ita annotatis, resolventes casum dixere; Parochum responsum Patri infantis, non posse differi baptismum ultra octo dies. Ratio responsionis est, quia Rituale Romanum, (cujus Rubricæ, prout etiam Missalis, & Cæremonialis Episcoporum, vim legis habent, & obligant sub mortali. Gratian. dissect. forens. cap. 151. n. 7. Lotter. lib. 1. quæst. 16. n. 123. Vinc. de Franchis decis. 253. n. 6. & Sperell. decis. 179. n. 23. ubi DD.) in Rubr. de Sacramento Baptismi, sub titulo baptizandis parvulis præcipit, Ut natos infantes sive baptizandos, sive baptizatos (scil. ob mortis periculum) QUAMPRIMUM fieri poterit, parentes deferant ad Ecclesiam; ne illis Sacramentum tantopere necessarium nimum differatur cum periculo salutis. Quod quidem verbum QUAMPRIMUM ex communi interpretatione in hac importantissima Baptismi materia intelligitur de octo, vel decem diebus; ut desumitur ex Constitutionibus Synodalibus ferè omnium Episcopatum; & præcipue sequentium, quas apud me retineo. Sunt autem:

1. Veronen. anno 1542. sub Episcopo Giberto dicunt, infra decem dies à die partus sub pena excommunicationis.

2. Mediolanen. 1565. sub S. Carolo Borromeo Archiepiscopo in Prov. 1. tit. Quæ pertinent ad Baptismi administrationem §. Nemini, statuunt, quod Ante nonum diem ad Ecclesiam deferatur infans sub pena excommunicationis.

3. Paduan. anno 1588. sub Episcopo Federico Cornelio, deinde Cardinali S. R. E. De Sacramento Baptismi pag. 13. tit. 5. præcipiunt, ut Ante nonum diem ad Ecclesiam natus infans deferatur ad Baptismum.

4. Paduan. anno 1624. sub Episcopo Marco Cornelio par. 2. cap. 12. jubent: Intervallum octo dierum à natali die labi ne sinant. Quæ jussio viget in præsentem diem, cum Diocesis Patavina regatur his Constitutionibus confirmatis Synodo anni 1667. ab Eminentissimo, & Reverendissimo D. D. Cardinali GREGORIO BARBADICO Præsule nostro vigilantissimo.

5. Tarvisin. anno 1670. sub Illustriss. & Reverendiss. Episcopo Bartholomæo Gradonico, nunc Antistite Brixien. meritisimo, prohibent; Ne ad summum ultra novem dies baptismus differatur.

6. Sublacen. Abbatie Anno 1674. sub Eminentissimo D. Carolo Barberino S. R. E. Cardinali Abbate, & Ordinario in cap. 7. de Sacram. Baptismi, sit monitio, ne Baptismus differatur ultra tres dies. Quod si ultra octavam diem sine licentia Vicarii Generalis protrahatur, præter alias graves penas, etiam quinque aureorum solutioni sub jaceant parentes. Idemque præcipit ipse Eminentissimus Abbas in Synodo Diocesana insignium Abbatiarum S. Maria Farsensis & S. Salvatoris majoris, ordinis S. Benedicti invicem perpetuè unitarum, celebrata anno 1685.

7. Sipontin. anno 1678. sub Eminentissimo Cardinali Fr. Vincentio Maria Ursino Archiepiscopo, decernunt in cap. 9. de Sacram. Baptismi. §. 4. Quod ultra tres dies receniter natos Baptismo in Ecclesia

Ecclesia non fraudent sub pena excommunicationis ipso facto.

8. Albanen. Anno 1687. sub Eminentissimo Cardinali Flavio Chigio Episcopo, Sess. 1. cap. 8. De Sacram. Baptismi, mandant, ut hoc Sacramentum intra octo dies, ab infantium nativitate, ministraretur sub pena excommunicationis.

9. Spalaten. anno 1688. Sub Illustrissimo Archiepiscopo Cosmo, præcipiunt cap. 7. nu. 4. ne differatur Baptismus ultra triduum, vel ad summum octiduum.

10. Justinopolitan. anno 1690. Sub Illustrissimo Episc. Fr. Paulo Naldino Sess. 2. cap. 5. De Sacram. Baptism. committunt, ut infra decem dies Genitores deferri infantem ad Sacrum fontem curent.

11. Panormitan. quæ allegantur à Diana apud Coton. lib. 1. Controv. 9. cap. 1. nu. 7. in quibus par. 2. cap. 1. num. 2. imposita est excommunicatio baptizare negligentibus ante nonum diem.

Neque attendendi sunt Moralistæ aliqui, interpretantes Ly *Quamprimum* per Mensem, & ultra; nam, ut ait Eminentissim. Cardin. de Luca in *Theatro Veritatis de Jurisdic. disc.* 52. num. 8. in iis, quæ non pendunt à foro interno, parum Moralists est credendum, præcipue attentis legibus Ecclesiasticis, quæ contrarium præcipiunt, & quibus firmiter inhaerent Theologi timoratae conscientia. Billus in *Hierurgia Verb. Baptismus* §. 12. Gobat. tract. 2. num. 107. Volpi in *resol. moral. Verb. Baptismus resol.* 5. num. 13. & ibi Sotus in 4. dist. 5. q. Unica art. 3. & jure optimo; siquidem extra controversiam est, legem præcipue Ecclesiasticam non solum obligare in conscientia; (& contrariam opinionem damnatam esse tamquam erroneam in Clem. Ad nostrum. De heretic. Conc. Constantien. sess. 8. & sess. 15. Leo X. in Bulla contra Lutherum art. 27.) sed etiam obligare sub mortali, ubi agitur de re gravi. S. Thom. 1. 2. q. 96. art. 4. Sotus lib. 1. de just. & jure q. 6. art. 4. Ballarmin. tom. 2. lib. 3. de Laicis cap. 11. Clavis Regia lib. 3. cap. 6. num. 5. Sanchez lib. 3. in Decalog. cap. 9. num. 34. Reginald. in Praxi lib. 13. num. 174. Suarez lib. 3. de Legib. cap. 21. num. 5. & Baldellus tom. 1. lib. 5. de Legib. disp. 19. num. 8. Quod autem Episcopus possit statuere Leges tum extra Synodum, tum in Synodo cum Canonicorum consilio, (quod tamen sequi non tenetur) docent Gloss. & DD. in cap. 1. de consecrat. dist. 3. cap. 2. De Major. & obed. cap. Ut animarum. De Constitut. in 6. Massobrius de Synodo cap. 4. dub. 41. & Barbosa de off. & potest. Episc. allegat. 93. nu. 23. ubi alios DD. cumulat.

Alter casus propositus circa dilationem temporis in baptizando fuit:

10 Turca proposuit Sacrum Baptisma suscipere. Quaritur, quanto tempore possit propositi executionem differre? Ad hunc casum dictum fuit, posse differre donec, & usquequo instructus fuerit sufficienter in fide, & voluerit Episcopus. Quo ad sufficientem instructionem, non pigeat legere S. Thomam 3. p. q. 68. art. 3. in corp. sic scribentem: *Adultis non statim, cum convertuntur, est Sacramentum Baptismi conferendum: sed oportet differre usque ad aliquod certum tempus, Primo quidem propter cautelam Ecclesie, ne deci-*

piatur, Sacramentum fidei accedentibus conferens, secundum illud 1. Jo. 4. Nolite omni spiritui credere; sed probare spiritus, si ex DEO sint: quæ quidem probatio sumitur de accedentibus ad Baptismum, quando per aliquod spatium eorum fides, & mores examinantur. Secundo hoc est necessarium ad utilitatem eorum, qui baptizantur: quia aliquo temporis spatio indigent, ad hoc, quod plene instruantur de fide, & exercitentur in his, quæ pertinent ad vitam Christianam. Tertio hoc est necessarium ad quandam reverentiam Sacramenti, dum in solemnitatibus præcipuis, scilicet Pascha, & Pentecostes, homines ad Baptismum admittuntur, & ita devotius Sacramentum suscipiunt. Hac tamen dilatio est prætermittenda duplici ratione. Primo quidem, quando illi, qui sunt baptizandi, apparent perfecte instructi in fide, & ad Baptismum idonei; sicut Philippus statim baptizavit Eunuchum, ut habetur Act. 8. & Petrus Cornelium, & eos, qui cum eo erant, ut habetur Act. 10. Secundo propter infirmitatem, aut aliquod periculum mortis. Hucusque S. Doctor, à quo regulam baptizandi Adultos sumere debent Episcopi; quorum adeo proprium est hoc munus, ut nullus absque eorum licentia possit Adultos baptizare extra casum necessitatis. cap. Venerabilis. de consecr. dist. 4. Conc. Prov. Mediol. 5. tit. de Baptismo §. libris. pag. 219. & Act. part. 4. de Adultor. Baptism. fol. 506. unde à Prospero Aquitan. lib. 2. de Vita contemplat. c. 2. Episcopi vocantur Patres regeneratorum. Latè Sarnellius d. Epist. 31. par. 223. & 227. Casalius de Sacris Vet. Christ. Ritib. c. 5. de Baptism. Vers. Catechumeni, & Rituale Romanum in Rubric. de Baptismo Adultorum.

Ex his sequitur, quod si Turca prædictus post habitam instructionem fidei, & permissionem Episcopi, diu differret absque causa baptizari, peccatum committeret. Suarez tom. 3. in 3. part. disp. 31. sect. 2. Vasquez in 3. par. disp. 149. cap. 4. quos citat Gobat in Theolog. experim. tract. 2. num. 104. Billus in sua Hierurgia d. Verb. Baptismus. §. 13. Sarnellius d. epist. 31. pag. 227. ubi observat antiquitus errorem hunc invaluisse, ut baptismum non susciperetur nisi in articulo mortis, ut sic descenderent homines ex hac vita absoluti à quacunque culpa, & à quacunque poena; & ad ipsum tollendum valde elaborasse Sanctos Patres Ambrosium Ser. de Sanct. & Augustinum epist. 107. apud Eusebium lib. 6. cap. 35. dolentes, & obsecrantes, ne quod ipsi fecerant in Laicali conditione fieret ab aliis; idcirco in Concil. Neocesariensi. can. 12. irregularis declaratur, qui baptizatur in ægitudine; & vocatur, Clinicus, à κλινικός quod jacentem significat, prohibeturque ordinari cap. 1. dist. 57. Pax Jordan. lib. 3. tit. 6. n. 193. Et in Concil. Trident. sess. 7. de Baptismo can. 12. statuitur quod *Si quis dixerit, neminem esse baptizandum nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est; vel in ipso mortis articulo: Anathema sit.*

DECISIO XXIV.

ARGUMENTUM.

Relatis octo speciebus Baptismi generaliter sumpti; tribus autem propriis Sacramenti Baptismi, & quarta Baptismi Campanarum; traduntur curiosæ, & utiles doctrinæ de Campanis, & eorum sex officiis.

E 2

SUM-